

сучасних умовах глобальної і локальної економічних систем.

Рекомендуємо поряд з обліковою, виокремити блок калькуляційної політики. Для політики калькуляції собівартості характерним є вибір комплексу методів калькуляції собівартості, що відповідають ідентифікованим інформаційним потребам користувачів звітності, в цілях формування показників фінансового і управлінського обліку.

Методика ведення обліку обумовлена індивідуальними характеристиками фірми, її галузевими особливостями. Методика ведення бухгалтерського(фінансового) обліку обумовлена діючими законодавчими обмеженнями. Політика калькуляції собівартості, будучи інформаційною основою, як для підготовки фінансової звітності, так і для підготовки інформації для управління, впливає на рішення, що приймаються користувачами і, отже, має бути погоджена з їх цілями і потребами.

Список використаних джерел

1. Палий, В.Ф. Основы калькулирования [Текст] / В.Ф. Палий. – М. : Финансы и статистика, 1987. – 288 с.
2. Палий, В.Ф. Развитие методологии управленческого учета [Текст] / В.Ф. Палий // Бухгалтерский учет. – 2004. – № 12. – С. 52-55.

УДК 657.21

Слесар Тетяна

к.е.н., доцент

Вознюк Віталія

слухач магістратури

Національний університет біоресурсів

і природокористування України

м. Київ

ГЕНЕЗИС ОБЛІКУ АДМІНІСТРАТИВНИХ ВИТРАТ

Анотація

В статті розглянуті питання організації обліку адміністративних витрат і передумов його удосконалення та обґрунтовано необхідність їх розподілу на окремі види продукції.

***Ключові слова:** адміністративні витрати, розподіл на окремі види продукції, облік і контроль, повна собівартість, база розподілу.*

Процес виробництва супроводжується виробничими і адміністративними витратами. Невпинне зростання питомої ваги адміністративних витрат в загальному їх обсязі обумовлює необхідність пошуку оптимальної методики обліку та контролю, адаптованої до потреб управління на основі релевантної економічної інформації. Удосконалення обліку адміністративних витрат є

складовою еволюційного підходу до управління господарською діяльністю підприємств в ринкових умовах та покращення їх фінансових результатів.

Окремі положення організації обліку адміністративних витрат на підприємствах недостатньо досліджені, що передбачає необхідність вдосконалення системи обліку і контролю для узгодження з потребами управління та підтверджує актуальність поглибленого їх вивчення в сучасних умовах.

Теоретичну основу дослідження питань обліку адміністративних витрат склали закони України, Інструкції та Положення з бухгалтерського обліку, наукові праці зарубіжних та вітчизняних вчених, таких як: В.Н. Добровський [1], Ф.Ф. Бутинець [2], П.В. Іванюта [3], Г.О. Партин [4], П.Л. Сук [5], Л.К. Сук [6], В.В. Сопко [7], Н. Соколовська [8], В.П. Ярмоленко [9] та інших. Продовження дискусій з даних питань потребують подальших досліджень в напрямку обліку та розподілу адміністративних витрат.

Метою дослідження є генезис теоретичних положень і практичних рекомендацій щодо удосконалення обліку адміністративних витрат підприємств як засіб удосконалення інформаційного забезпечення процесу управління адміністративними витратами підприємств та пошук оптимальної бази їх розподілу на окремі види продукції.

Розвиток ринкових відносин в Україні сприяв еволюції підприємницької діяльності та умовам її функціонування на ринку. Тому підприємствам для того, щоб вижити, необхідно правильно визначити стратегію і тактику поведінки на ринку та систематично здійснювати облік прибутків, витрат та фінансових результатів господарської діяльності.

Парадигмою бухгалтерського обліку визначено завдання з поліпшення інформаційного забезпечення управління і контролю за збереженням власності та зміцненням фінансового стану підприємств, підвищенням ефективності діяльності та зменшенням ризику втрати коштів через непередумані дії, зокрема, і управлінські.

Витрати на управління та обслуговування в бухгалтерському обліку належать до адміністративних витрат, які відображаються на рахунку 92 «Адміністративні витрати». За дебетом рахунку відображається сума визнаних адміністративних витрат, за кредитом – списання на рахунок 79 «Фінансові результати». Аналітичний облік ведеться за статтями витрат. Згідно П(С)БО 16 «Витрати» [10] до адміністративних витрат відносяться витрати, пов'язані з управлінням та організацією діяльності підприємства, які не включаються до собівартості реалізованої продукції. Такий підхід був запроваджений з переходом України на міжнародні стандарти обліку і викликає постійні дискусії.

Так, В. П. Ярмоленко зазначає, що загальногосподарські витрати як і загальновиробничі мають відношення до процесу основного виробництва, заради якого створюється підприємство. Покриття адміністративних витрат «валовим» прибутком перекидає їх економічну суть [9].

Певні дискусії викликають і еволюційні підходи до методики розподілу адміністративних витрат. На необхідність їх розподілу для управлінських цілей звертали увагу П.Л. Сук [5] та ряд інших вітчизняних та зарубіжних науковців.

Значна увага була приділена також дослідженню баз розподілу. При

формуванні повної собівартості необхідною умовою є розподіл адміністративних витрат на думку П.В. Іванюти [3] між підрозділами пропорційно виробничим витратам. Розподіляти витрати на управління пропорційно кількості працівників, заробітній платі, годинам праці, витратам на оренду, страхування, опалення і освітлення пропорційно площі будівлі пропонує Г.О. Партин [4].

На підставі дослідженого, прослідковується, що такі витрати не гарантують у майбутньому доходу, тобто створення додаткової вартості конкретного продукту. Виникають вони на етапах життєвого циклу продукту прямо не пов'язаного з процесом виробництва, тому враховуючи існуючу на даний момент нормативно-законодавчу базу, їх включення до собівартості продукції викликає діаметрально-протилежні пропозиції. Але більшість авторів визначають адміністративні витрати як витрати, пов'язані з обслуговуванням виробництва.

На нашу думку, адміністративні витрати – це сукупність усіх витрат підприємства, які не можна прямо віднести на виробництво, але які є життєво необхідними, тобто без їх здійснення діяльність буде неможливою. Ми поділяємо думку Бутинця Ф.Ф. [2] та Сука Л.К. [6], але як зазначає Загородній А.Г. [4] адміністративні витрати не гарантують отримання вигід від їх здійснення, то вже ж таки не прямі вигоди підприємство отримує у будь – якому випадку.

Адміністративні витрати часто розглядаються авторами у наукових працях і в більшості випадків вони погоджуються із твердженням, що адміністративні витрати – це витрати на обслуговування основної діяльності.

Потрібно здійснювати науково обґрунтований розподіл адміністративних витрат, тому проблема виникає у правильному виборі бази розподілу цих витрат. Потрібно вибрати базу розподілу, що в найбільшій мірі відповідає невиробничим накладним витратам.

Перш ніж розподіляти адміністративні витрати доцільно визначити об'єкт розподілу. Об'єкти розподілу можуть бути проміжні та кінцеві. Передбачається, що проміжними об'єктами розподілу адміністративних витрат мають бути виключно виробничі підрозділи, так як витрати допоміжних підрозділів в кінцевому результаті включаються в собівартість виробленої продукції і розподіл адміністративних витрат ще й на ці підрозділи призведе до подвійного їх включення до собівартості продукції. Підсумковими ж об'єктами розподілу адміністративних витрат є окремі види продукції.

Наведені пропозиції щодо удосконалення обліку адміністративних витрат не відкидають сучасної методики їх обліку. Враховуючи діючу нормативно-законодавчу базу, вважаємо, що на даний час у фінансовому обліку адміністративні витрати мають списуватись на рахунок 79 «Фінансові результати». В управлінському ж обліку адміністративні витрати доцільно розподіляти на окремі види виробленої продукції, формуючи її повну собівартість. При цьому досліджувані витрати не будуть капіталізуватись у виробничих витратах, а керівники та менеджери матимуть необхідну їм інформацію.

На завершення зазначимо, що оскільки результати господарсько-фінансової діяльності кожного підприємства залежать безпосередньо від

величини адміністративних витрат, питання обліку і контролю таких витрат завжди були, є і будуть актуальними. Значною мірою їх вирішенню сприятиме розширення номенклатури статей адміністративних витрат для повнішого забезпечення керівників і менеджерів підприємств достатньою інформацією.

Крім того, для отримання інформації про повну собівартість продукції доцільно адміністративні витрати розподіляти пропорційно обсягу виготовленої продукції. Такий підхід до методики розподілу адміністративних витрат також дозволить приймати вірні управлінські рішення щодо виробництва того чи іншого виду продукції та подальшої ефективної діяльності підприємства.

Список використаних джерел

1. Добровський, В.М. Управлінський облік [Текст] : навч. посіб. / В.М.Добровський, Л.В. Гнилицька, Р.С. Коршикова ; за ред. В.М.Добровського. – К. : КНЕУ, 2005. – 278 с.
2. Бутинець Ф.Ф. Теорія бухгалтерського обліку: Підручник. – 3-е вид., доп. і перероб.- Житомир: ЖІТІ, 2011. – 440с.
3. Іванюта П.В. Внутрішньогосподарський (управлінський) облік у виробничих підрозділах сільськогосподарських господарюючих суб'єктів: Навчальний посібник/ П.В. Іванюта. - К.: Центр навчальної літератури, 2011. – 362с.
4. Бухгалтерський облік : Основи теорії та практики [Текст] : підручник / Загородній А.Г., Партин Г.О . – К., 2009 . – 422с.
5. Сук, П. Облік витрат, що підлягають розподілу [Текст] / П. Сук // Бухгалтерія в сільському господарстві. – 2005. – №12. – С.8-14.
6. Сук, Л.К. Фінансовий облік [Текст] : навч. посіб. / Л.К.Сук, П.Л, Сук. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – К.: Знання, 2012. – 647 с.
7. Сопко, В.В. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством [Текст] : Навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2006. – 526 с.
8. Соколовська, Н. Поштові витрати підприємства : бухгалтерський облік та оподаткування [Текст] / Н.Соколовська // Все про бухгалтерський облік. – 2011. – №31. – С.33.
9. Ярмоленко, В.П. Про склад і класифікацію виробничих витрат [Текст] / В.П. Ярмоленко // Бухгалтерія в сільському господарстві. – 2010. – №11. – С.20-24.
10. Витрати : Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 : за станом на 1.04.2014 р. / Положення. Стандарт. Затверджено наказом Міністерства фінансів України № 318 від 19 січня 2010 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : – Заголовок з екрана (дата звернення 10.04.2014 р.).

